

Gdzie zaczyna się uczenie przez całe życie?

O sile lokalnych społeczności
i edukacji blisko ludzi.

Fundusze Europejskie

Nina Woderska
Ambasadorka EPALE

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Giannis Antetokounmpo

Koszykarz :

Czy ten sezon był dla Ciebie porażką?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Na pytanie dziennikarza dotyczące „porażki”, Giannis odpowiedział z refleksją: „W sporcie nie ma porażek, są tylko kroki w kierunku sukcesu”.

Porównał sport do życia codziennego, podkreślając znaczenie wyciągania wniosków z każdej sytuacji i nieustannego dążenia do celu.

źródło: <https://www.youtube.com/@dobraporazka>

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Uczenie się przez całe życie nie zaczyna się od sukcesów.
Zaczyna się od prób, błędów, odwagi
i od ludzi, którzy tworzą przestrzeń do uczenia się.**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**STEPHEN KING – JEGO NAJSŁYNNIEJSZA
KSIĄŻKA, “CARRIE”, ZOSTAŁA ODRZUCONA
PONAD 30 RAZY ZANIM JĄ WYDANO.**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MERYL STREEP – NA PIERWSZYM PRZESŁUCHANIU USŁYSZAŁA, ŻE JEST ZBYT BRZYDKA, BY ZOSTAĆ AKTORKĄ. ZOSTAŁA NAJLEPSZĄ I NAJSŁYNNIEJSZĄ AKTORKĄ DRUGIEJ POŁOWY XX WIEKU.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**KATIE PERRY – JEJ PIERWSZA PŁYTA BYŁA
PORAŻKĄ I WYTWÓRNA ZERWAŁA Z PIOSENKARKĄ
KONTRAKT**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**Uczenie się to proces, w którym próbujemy, popełniamy błędy,
czasem się wycofujemy,
a potem, jeśli mamy warunki, WRACAMY.**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

„Bezpieczne więzi to fundament życia. (...) Liczne, prowadzone na całym świecie badania reakcji na katastrofy wykazały, że wsparcie społeczności to najlepsza ochrona przed owładnięciem przez stres i traumę”.

I nie chodzi tu tylko o przebywanie wśród ludzi. Tu chodzi o poczucie bycia widzianym i słyszonym. Tu chodzi o uczucie, „że ktoś ma nas w sercu i umyśle”, że akceptuje nas takimi, jakimi jesteśmy.

Potrzebujemy czuć się bezpiecznie, żeby się rozwijać”.

Magdalena Nawrocka za Bessel van der Kolk

(cytaty z książki: *Strach ucieleśniony. Mózg, umysł i ciało w terapii traumy*)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

POCZUCIE WSPÓLNOTY I SENSU

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

CO NAS ŁĄCZY?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

POTRZEBY.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

**Wszystkie działania, które podejmujemy,
służą zaspokajaniu naszych potrzeb.
Każdą potrzebę możemy zrealizować przez
wiele różnych działań.**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

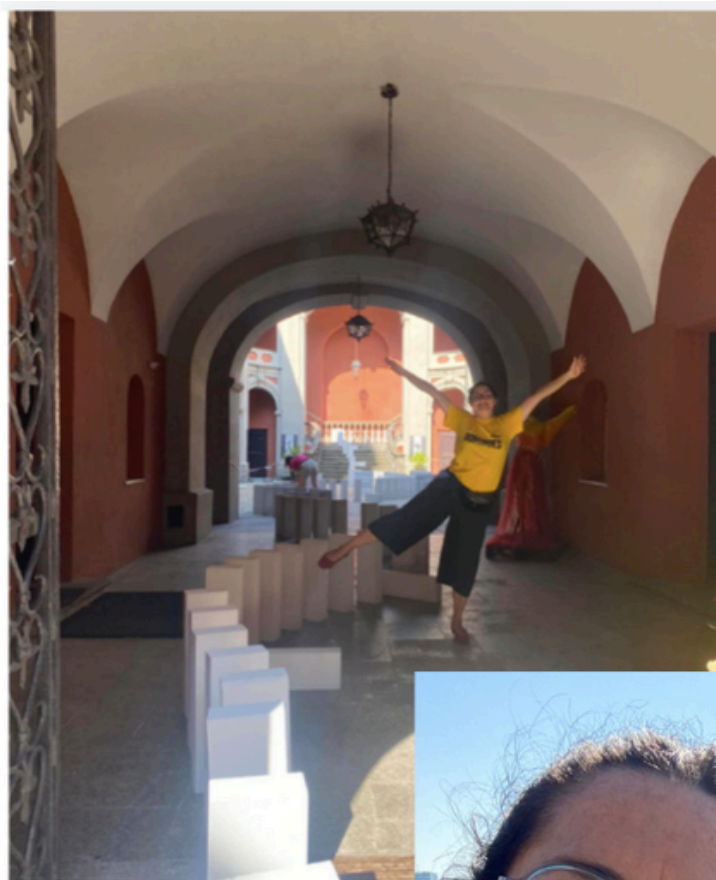

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

FLOW

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Termin flow wywodzi się z psychologii pozytywnej i oznacza absolutne zaangażowanie się w wykonywanej czynności, stan niezakłóconej radości i uskrzydlenia. To doznanie pomiędzy euforią a głęboką satysfakcją, któremu towarzyszy utrata poczucia czasu i całkowita wolność od lęku.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

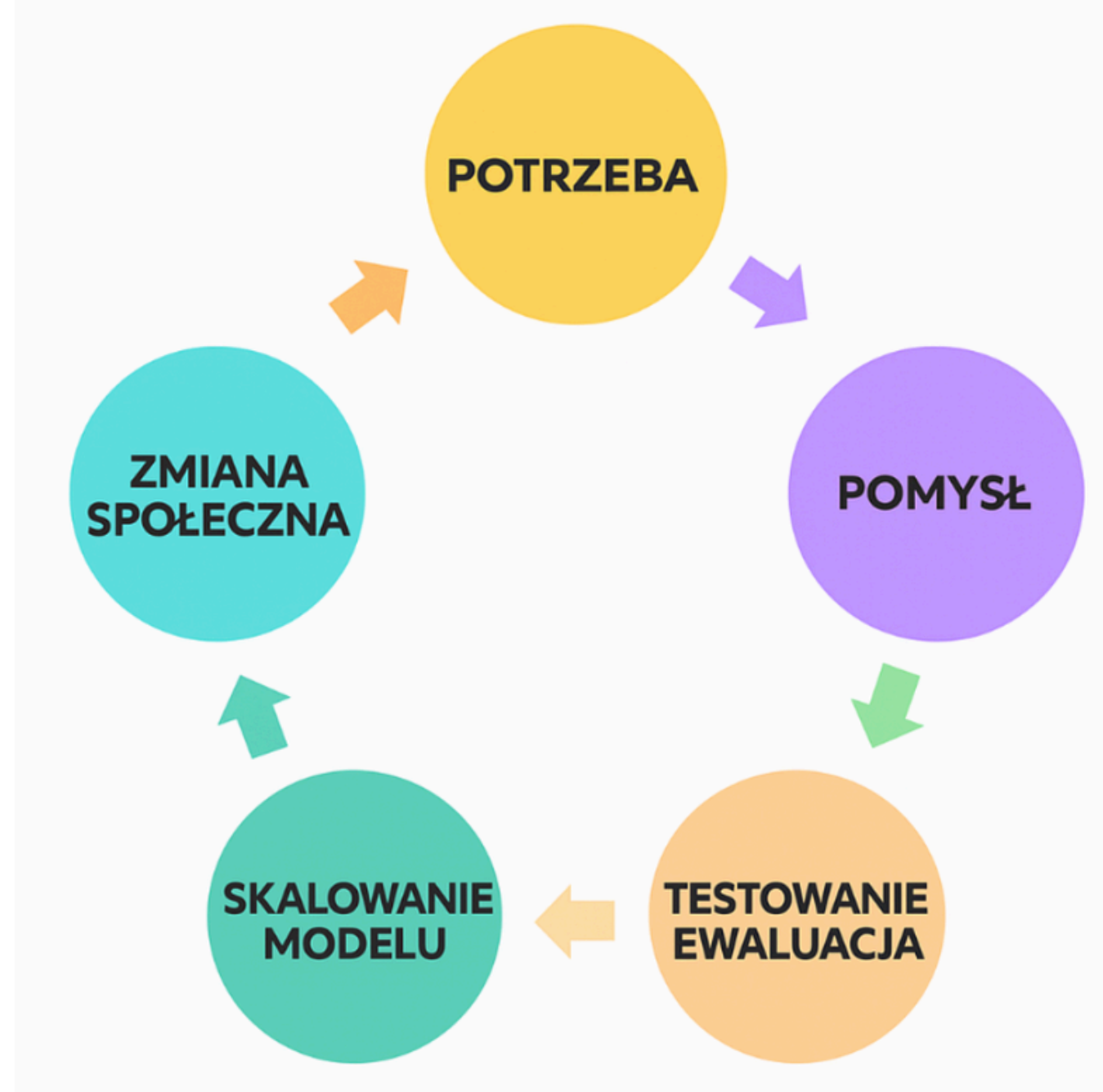

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ROZWÓJ INNOWACJI SPOŁECZNEJ

źródło: na podstawie materiałów Generатора Innowacji Sieci Wsparcia 3

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czasem innowacją społeczną nie jest pojedynczy projekt.

„Czasem innowacją jest sposób, w jaki organizujemy rzeczywistość społeczną.”

I dokładnie tak patrzę na LOWE.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

EPALE - Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

[Strona główna](#)

[Zapoznaj się](#)

[Współpracuj](#)

[Ucz się](#)

[Moja społeczność](#)

[O EPALE](#)

[Help & FAQ](#)

Blog | 6 Maj 2022

LOWE – skuteczne rozwiązanie w edukacji dorosłych

Na jakich zasadach funkcjonują Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji? Jakie efekty przyniosła ich dotychczasowa działalność? Jakie są perspektywy rozwoju?

 Karolina MILCZAREK

ok. 4 minut czytania - polub, linkuj, komentuj!

Między innymi te tematy poruszono podczas konferencji „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji jako nowe oblicze edukacji dla dorosłych” zorganizowanej przez Wydział Wspierania Kształcenia Zawodowego Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie. Wydarzenie odbyło się online 27 kwietnia br.

Model LOWE i osiągnięcia projektu zaprezentowano zarówno z perspektywy MEiN, organizacji koordynujących pracę ośrodków, szkół, jak i samych uczestników zajęć.

Założenia i liczby

Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji działają od 2017 r. w ramach projektu Ministerstwa Edukacji i Nauki (wcześniej MEN) współfinansowanego ze środków europejskich. Obecnie funkcjonuje w Polsce aż 150 ośrodków, we wszystkich województwach (w I edycji powstało ich 50, a w II edycji – 100).

Ich działalność opiera się na wykorzystaniu zasobów szkół i placówek systemu oświaty jako centrów pozaformalnej edukacji dorosłych. Głównym założeniem było bowiem, żeby nie tworzyć nowych podmiotów, tylko wykorzystać istniejące możliwości – gęstą sieć szkół i zasoby społeczne.

Zadaniem ośrodków jest dotarcie z ofertą szczególnie do osób mieszkających w małych miejscowościach lub w zaniedbanych dzielnicach miast. Szkoły oferują bardzo różne działania edukacyjne, które pomagają rozwijać umiejętności uniwersalne. Organizowane są np. kursy kulinarne i rzemieślnicze, warsztaty dotyczący rozwijania umiejętności przedsiębiorczych oraz autoprzedstawienia, szkolenia z zakresu udzielania

Click the arrow: use the arrow to expand or collapse the this section. When collapsed this section will be hidden from view, allowing you to focus on other parts of the page. Click again to reveal the content.

Want to write a blog post ?

Nie wahaj się!
Kliknij poniższy link i opublikuj nowy artykuł!

[Dodaj nowy wpis](#)

Related articles

Blog | 2 Kwiecień 2026

[O wiedzotwórczej wartości skrolowania](#)

Blog | 31 Marzec 2026

[Dlaczego nie ma podręcznika do andragogiki](#)

Blog | 30 Marzec 2026

[Tak to tutaj zostawię...](#)

Give feedback

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

EPALE - Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

[Strona główna](#)[Zapoznaj się](#)[Współpracuj](#)[Ucz się](#)[Moja społeczność](#)[O EPALE](#)[Help & FAQ](#)[EPALE](#) > [Contribute](#) > [Blogs](#) > LOVE LOWE edukacja dorosłych[Blog](#) | 5 Grudzień 2024

LOVE LOWE edukacja dorosłych

Jak funkcjonują Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji? Co sprawia, że ich wpływ na lokalne społeczności jest tak wyjątkowy? Jakie są perspektywy ich rozwoju?

 Dorota GIERSEWSKI

ok. 5 minut czytania – polub, linkuj, komentuj!

Kraków stał się centrum wymiany wiedzy. To tu odbyła się 2 grudnia 2024 roku *Konferencja Think Tank Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE)*. Było to nie tylko podsumowanie drugiego roku intensywnej działalności Think Tanku LOWE, utworzonego w ramach projektu pn. *Budowanie warunków dla rozwoju edukacji poza- i nieformalnej dorosłych*, finansowanego ze środków Narodowego Instytutu Wolności w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2023 (edycja 2023), ale też okazja do zaprezentowania efektów działań, które realnie zmieniają życie lokalnych społeczności. To wydarzenie, pełne inspiracji, jakby na nowo definiuje edukację dorosłych. I to w kontekście poszerzania funkcji szkoły o edukację nieformalną dorosłych, z wykorzystaniem jej potencjałów (kadrowych, infrastrukturalnych itp.), realizowaną w szerokim partnerstwie instytucjonalnym, międzyrodowiskowym i międzypokoleniowym.

1 Click the arrow: use the arrow to expand or collapse the this section. When collapsed this section will be hidden from view, allowing you to focus on other parts of the page. Click again to reveal the content.

Want to write a blog post ?

Nie wahaj się!
Kliknij poniższy link i opublikuj nowy artykuł!

[Dodaj nowy wpis](#)

Related articles

[Blog](#) | 23 Marzec 2026[Jak teoria uczenia się sytuowanego zmienia praktykę edukacyjną](#)[Blog](#) | 19 Marzec 2026[Kobietą dłonią – przykłady firm na obszarach wiejskich](#)[Blog](#) | 19 Marzec 2026[Give feedback](#)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EPALE - Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

[Strona główna](#)

[Zapoznaj się](#)

[Współpracuj](#)

[Ucz się](#)

[Moja społeczność](#)

[O EPALE](#)

[Help & FAQ](#)

[EPALE](#) > [Contribute](#) > [Blogs](#) > [LOVE LOWE edukacja dorosłych](#)

Blog | 5 Grudzień 2024

LOVE LOWE edukacja dorosłych

Jak funkcjonują Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji? Co sprawia, że ich wpływ na lokalne społeczności jest tak wyjątkowy? Jakie są perspektywy ich rozwoju?

 Dorota GIERSZEWSKI

ok. 5 minut czytania – polub, linkuj, komentuj!

Kraków stał się centrum wymiany wiedzy. To tu odbyła się 2 grudnia 2024 roku *Konferencja Think Tank Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE)*. Było to nie tylko podsumowanie drugiego roku intensywnej działalności Think Tanku LOWE, utworzonego w ramach projektu pn. *Budowanie warunków dla rozwoju edukacji poza- i nieformalnej dorosłych*, finansowanego ze środków Narodowego Instytutu Wolności w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2023 (edycja 2023), ale też okazja do zaprezentowania efektów działań, które realnie zmieniają życie lokalnych społeczności. To wydarzenie, pełne inspiracji, jakby na nowo definiuje edukację dorosłych. I to w kontekście poszerzania funkcji szkoły o edukację nieformalną dorosłych, z wykorzystaniem jej potencjałów (kadrowych, infrastrukturalnych itp.), realizowaną w szerokim partnerstwie instytucjonalnym, międzyśrodowiskowym i międzypokoleniowym.

Click the arrow: use the arrow to expand or collapse the this section. When collapsed this section will be hidden from view, allowing you to focus on other parts of the page. Click again to reveal the content.

Want to write a blog post ?

Nie wahaj się!
Kliknij poniższy link i opublikuj nowy artykuł!

[Dodaj nowy wpis](#)

Related articles

Blog | 23 Marzec 2026

[Jak teoria uczenia się sytuowanego zmienia praktykę edukacyjną](#)

Blog | 19 Marzec 2026

[Kobietą dłońią – przykłady firm na obszarach wiejskich](#)

Blog | 19 Marzec 2026

Give feedback

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

EPALE - Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

Strona główna Zapoznaj się ▾ Współpracuj ▾ Ucz się ▾ Moja społeczność ▾ O EPALE ▾

Nina Woderska i Bartek Lis – osoby realizujące oraz przyglądające się wprowadzaniu niektórych innowacji – porozmawiają o tym:

- czym jest „wyznaczalność społeczna”?
- czy każda innowacja musi być „kosmiczna”?
- jakie znają przykłady dobrych rozwiązań, które ułatwiają funkcjonowanie w społeczeństwie osobom starszym.

EPALE - Elektroniczna platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie

Strona główna Zapoznaj się ▾ Współpracuj ▾ Ucz się ▾ Moja społeczność ▾ O EPALE ▾

Blog | 6 Wrzesień 2023

Podcast EPALE: Przepis na dobrą innowację społeczną - Nina Woderska i Goście #31

Kolejny podcast EPALE dotyczący edukacji osób dorosłych.

Iwona BUKS

Innowacja społeczna to nowatorskie działanie, którego głównym i zamierzonym skutkiem jest zaspokajanie prawdziwej potrzeby społecznej lub walka z realnym problemem. Chcąc podjąć się realizacji innowacji, wpięrowo warto zastanowić się i przygotować do tego, by była ona właśnie taka, jak w definicji powyżej: posiadająca nowatorskie elementy, będąca stworzona w odpowiedzi na realny problem i wyzwanie społeczne. Warto posłuchać doświadczonych innowatorów, którzy mają już doświadczenia i wiele przemyśleń, którymi chcą się dzielić z innymi.

źródło: <https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/rozmowa-epale-porozmawiajmy-o-innowacjach-spoecznych-dla-seniorow>,
<https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/podcast-epale-przepis-na-dobra-innowacje-spoeczna-nina-woderska-i-goscie-31>

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Za sprawą własnych innowacji społecznej kilka tygodni temu byłam w więzieniu.

W takim miejscu, bardzo mocno czuje się jedno:

ograniczenie.

Ograniczenie przestrzeni.

Ograniczenie możliwości.

Ograniczenie wyborów.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

forum

PENITENCJARNE

nr 4 (335) kwiecień 2026 | rok XXXVIII | miesięcznik
ISSN 3071-7450, ISSN 3071-7558 (wersja online) | cena 3,50 zł

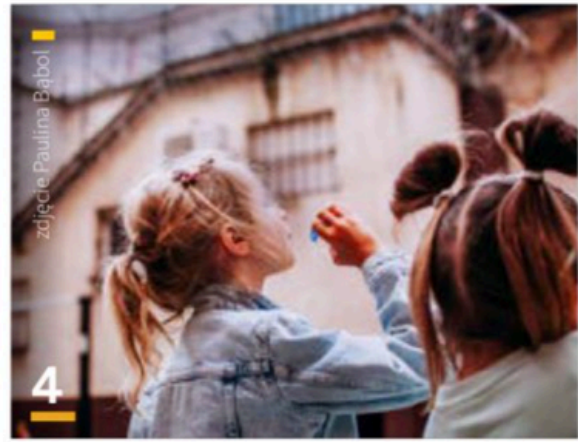
www.sw.gov.pl 4 2026

Powrócić do życia

Spis treści

- Aktualności**
 - 4 Dobro dzieci najważniejsze. Roczna odprawa za nami
 - Rozmowy miesiąca**
 - 5 Od izolacji do relacji. Gdy śmierć otwiera na życie
 - 13 Powrócić do życia
 - Temat miesiąca**
 - 8 Resocjalizacja wobec cierpienia
 - Dobre praktyki**
 - 16 Nie tylko dla seniorów
- Służba dla innych**
 - 20 Biblioteka bez stresu
 - 24 Jak Polak uratował Amerykanina
 - U nas**
 - 23 Wielkanoc w Lublińcu
 - Historia**
 - 26 Światło w mroku
 - Z kraju**
 - 30 Nie tylko wielkanocne. Żeby rodzina przetrwała. Mundial oczami dziecka
 - Ochrona zdrowia**
 - 31 Odporni na stres
 - 32 Więcej niż formalność
 - Z nami**
 - 34 Psia krew na ratunek
 - Pomogamy**
 - 35 Przekaż 1,5 proc.

Karta Praw Dzieci Rodziców Pozbawionych Wolności systematyzuje działania, które Służba Więzienna podejmuje na rzecz dzieci

Nie tylko dla seniorów

14

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Model Innowacji Społecznej

SENIOR W ŚWIECIE VR

Autorzy:
Zespół Stowarzyszenia CREO

dr Joanna Bauerfeind
dr Nina Woderska
Ryszard Michalski

Projekt realizowany w ramach Projektu
„INKUBATOR INNOWACJI SPOŁECZNYCH WIELKICH JUTRA - DOSTĘPNOŚĆ+”

www.inkubatorwielkichjutra.pl

BIURO PROJEKTU:
DGA S.A.,
ul. Szwarcowa 37
60-800 Poznań

TELEFON BEZPOŚREDNI:
915 800 009 / 60 800 00 00
E-MAIL:
biuro@inkubatorwielkichjutra.pl

Strona 1

INNOWACJA SENIOR W ŚWIECIE VR

Stowarzyszenie CREO, 2022r.

www.ec.europa.eu/epale/pl

Męczy kaszel? Wypróbuj domową miksturę z podbiału

HISTORIE PORADY ROZRYWKA
Nr 2 8 stycznia 2026 r. 4,49 zł (w tym 8% VAT)

Chwila dla Ciebie

PRAWDZIWI LUDZIE PRAWDZIWE ZDJĘCIA

RADY DLA KOBIET 50+

DZIEKI CIĘŻKIEJ PRACY I POMYSŁOWOŚCI MEŻA MAMY DOBRE ŻYCIE

Trzeba wiedzieć, czego się chce i dążyć do tego

CHOROBA NAPRAWDĘ NIEŻE DAŁA MI POPALIĆ, ALE NAUCZYŁA MNIE POKORY I... RADOŚCI

Każdy dzień mnie cieszy, jest jak święto

PRZEPISY CZYTELNICZEK m.in. na migdałowiec śmietanowy

Gotowi na super podróż?

Spełniło się wielkie marzenie

Numer w sprzedaży do: 14.01.2026

RADOSNE CHWILE Taka podróż nic nie kosztuje

Proszę, to **MAGICZNE okulary!**

„Można ze mną przenieść się do Rzymu albo podglądać dinozaury” – mówi Nina Woderska (39 l.) z Poznania

Stefania Kasprovicz jest gotowa, by przeżyć przygodę...

Jeżdżę z goglami po całej Polsce

zapewniał nasz tester. I, mimo że w realnym życiu nie mógł poruszać się ze swobodą, w goglach VR obszedł dinozaura i zbliżył się do niego nos w nos.

– Czuję się w tych okularach, jak Alicja w krainie czarów – uśmiecha się Stefania Kasprovicz, jedna z naszych wolontariuszek.

My też nie kryjemy wzruszenia, że dzięki technologii dajemy ludziom tyle radości i... wolności!

– Dzięki wam mogłam podróżować po Polsce, odwiedzić nowe miejsca i obserwować przyrodę – słyszę niejedną raz. Dostaję podziękowania za możliwość spaceru ulicami ukochanego miasta, np. Rzymu.

– Przywołało to we mnie dużo pięknych wspomnień – wyznają mi panie, odkładając gogle.

Po każdym takim spotkaniu mam pewność, że rzeczywistość wirtualna ma wielką moc! Nasze stowarzyszenie dzieli się tą innowacją z innymi. Odwiedzam domy pomocy społecznej i kluby seniora w całej Polsce. Zараżamy wirtualną radością, która ma realny wpływ na samopoczucie! Dla mnie to wielka przygoda i ogromna satysfakcja.

Nina Woderskiej wysłuchała Karolina Bodzinska

W naszym poznańskim Stowarzyszeniu Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej CREO, zrzeszającym wolontariuszy, chcieliśmy zrobić coś dla seniorów. Takich, którzy z racji wieku, stanu zdrowia lub mniej zasobnego portfela, nie mają szans na dalekie podróże, koncerty i ekstremalne hobby.

– To musi być coś, czego wcześniej nie było! Coś odważnego! – zakomunikował Rysiek Michalski.

W trakcie burzy mózgów, narodziła się idea, o której jeszcze niedawno można było poczytać w książkach science fiction.

– Dajmy seniorom to, o czym marzą, wykorzystując gogle VR! – rzuciła pomysłem Joasia Bauerfeind.

Wszystko musiało mieć solidne podstawy naukowe. Osobna kwestia to finanse...

Zaczęliśmy przetrząsać internet w poszukiwaniu informacji czy gogle przenoszące ludzi do wirtualnej rzeczywistości mogą przynieść realną poprawę samopoczucia. I tak trafiliśmy na badania z USA, które jasno wskazywały na wzrost zadowolenia użytkowników takiego sprzętu!

– No to piszemy projekt! – podjęliśmy decyzję.

Ruszyliśmy w teren, pytając poznańskich seniorów, o czym konkretnie marzą.

– Za młodu dużo podróżowałam. Chciałabym wrócić do tych miejsc, znów zobaczyć Wenecję, przepacerować się uliczkami Rzymu – zdradziła nam 93-letnia pani Wanda.

Padaly też pomysły o odwiedzeniu miejsc świętych, zwiedzeniu watykańskich muzeów. Nie zabrakło marzeń o nurkowaniu, locie paralotnią, skoku ze spadochronem.

Aby zrealizować projekt potrzebowaliśmy kilkunastu tysięcy złotych. Na szczęście zaufano nam w Inkubatorze Wielkich Jutra Dostępność+, organizacji, która dysponuje unijnymi środkami m.in. na pomoc i ułatwienia dla osób starszych. Dzięki dofinansowaniu zakupiliśmy kilka par gogli i przygotowaliśmy wiele filmów VR. W naszej kolekcji znalazło się nawet safari, lot w kosmos i... spotkanie z dinozaurem.

4 lata temu ruszyliśmy z testami. Zaczęliśmy od poznańskiego domu pomocy społecznej. Nasi testerzy brali gogle do rąk z niedowierzaniem, że taki kawałek plastiku z wbudowanym komputerem, może być źródłem pięknych emocji.

I nagle pani Danuta, która przez całe życie razem z mężem grała w orkiestrze, znów znalazła się w filharmonii. Nie zasiadła na widowni, lecz... wśród muzyków.

– Jakbym znów grała na skrzypcach! Jestem członkiem orkiestry – wyszeptala wzruszona.

Jedną z odważniejszych osób zabraliśmy do parku sprzed milionów lat.

– Nie wierzę! Stoję przed dinozaurem! Jest jak żywy!

6 Chwila dla Ciebie

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Innowacja w edukacji dorosłych nie polega na tym, że wprowadzamy nowe technologie, lecz polega na tym, że tworzymy nowe możliwości doświadczenia, relacji i działania.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Jedną z najważniejszych rzeczy, jakie możemy robić w edukacji dorosłych, jest poszerzanie świata ludzi.

Czasem dosłownie.

Czasem symbolicznie.

Ale zawsze poprzez relacje i doświadczenie.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

**I SAW THE ANGEL IN THE
MARBLE AND CARVED
UNTIL I SET HIM FREE.**

Michelangelo Buonarroti

“Widziałem anioła w marmurze i rzeźbiłem, aż go uwolniłem.”

Michał Anioł Buonarroti

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Kim jest osoba, na którą patrzysz?
- Jak ma na imię?
- Jaki ma zawód?
- Jaka jest? Jakie ma cechy?
- Jakie życie prowadzi?
- Czy jest szczęśliwa?

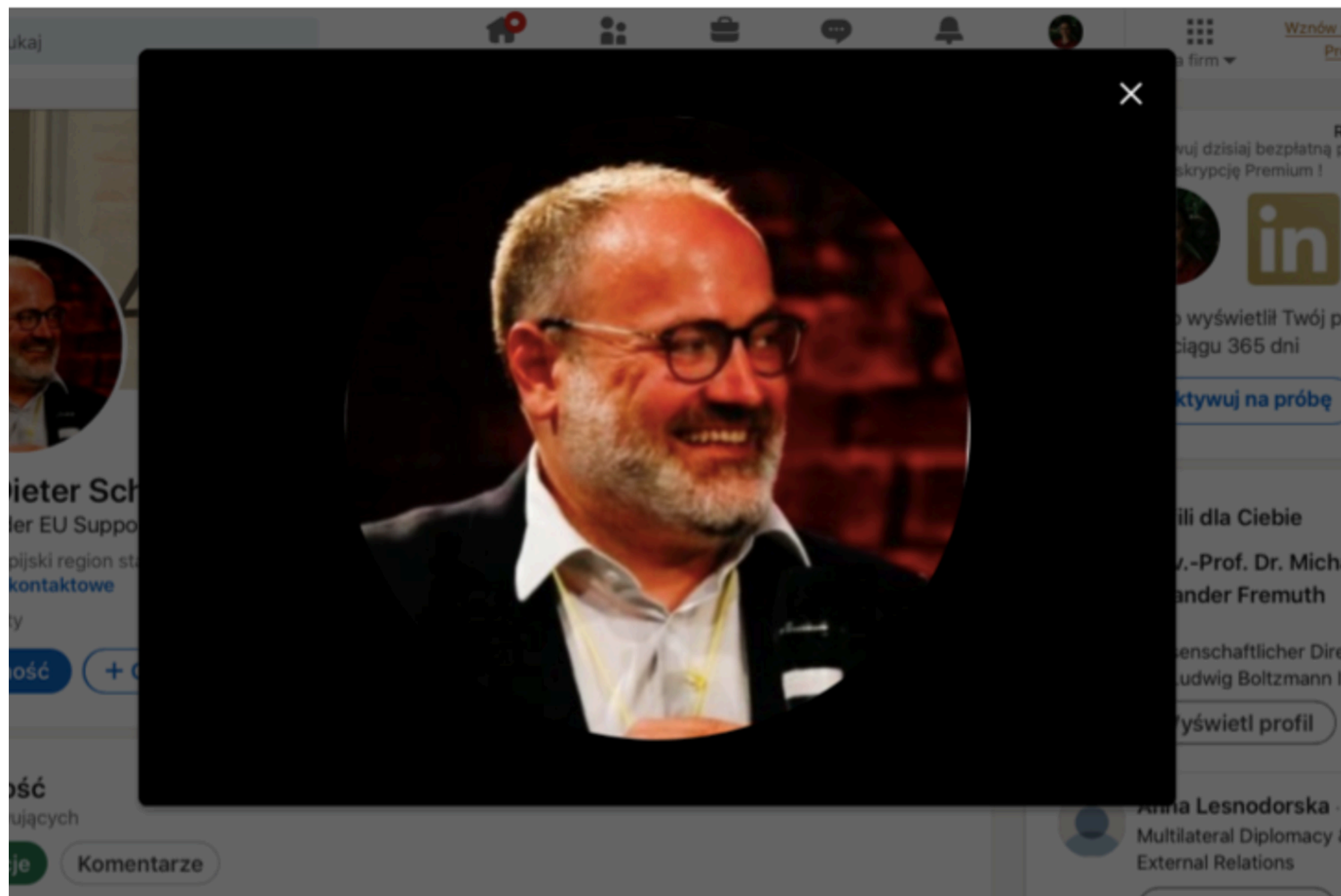
Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Gdy osobom skończą się już odpowiedzi, odkładamy flamaster. Informujemy osoby, że oba zdjęcia przedstawiają tę samą, prawdziwą osobę, która nazywa się Dieter Schindlauer i jest naukowcem w Ludwig Boltzmann Institut für Grund- und Menschenrechte w Wiedniu. Po tej informacji możemy dodatkowo zapytać grupę o to, jak sądzą, ile czasu minęło między zrobieniem jednego zdjęcia i drugiego? Gdy osoby skończą zgadywać, można je poinformować o tym, że między zrobieniem jednego i drugiego zdjęcia minęło 10 minut.

Ważną informacją jest również to, że osoba ze zdjęcia zajmuje się tematyką antydyskryminacyjną i zgodziła się na eksperyment ze zdjęciami dobrowolnie.

źródło: Dialogi Pokoleń. Narzędziownik do pracy warsztatowej

ps://cdn.innowacjespoleczne.pl/app/public/docs/innovations/13055/688_Rezultat%201_Podręcznik_Dalogi%20Pokoleń.pdf

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

STEREOTYPY

ageizm

Ageizm to proces systematycznego tworzenia stereotypów i dyskryminowania ludzi z powodu tego, iż są starzy. Termin ten został użyty po raz pierwszy w 1969 roku, a za jego autora uznaje się amerykańskiego lekarza Roberta Butlera.

vs

adulizm

Przeciwieństwem ageizmu jest adulizm, czyli wykluczanie ze względu na młody wiek.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

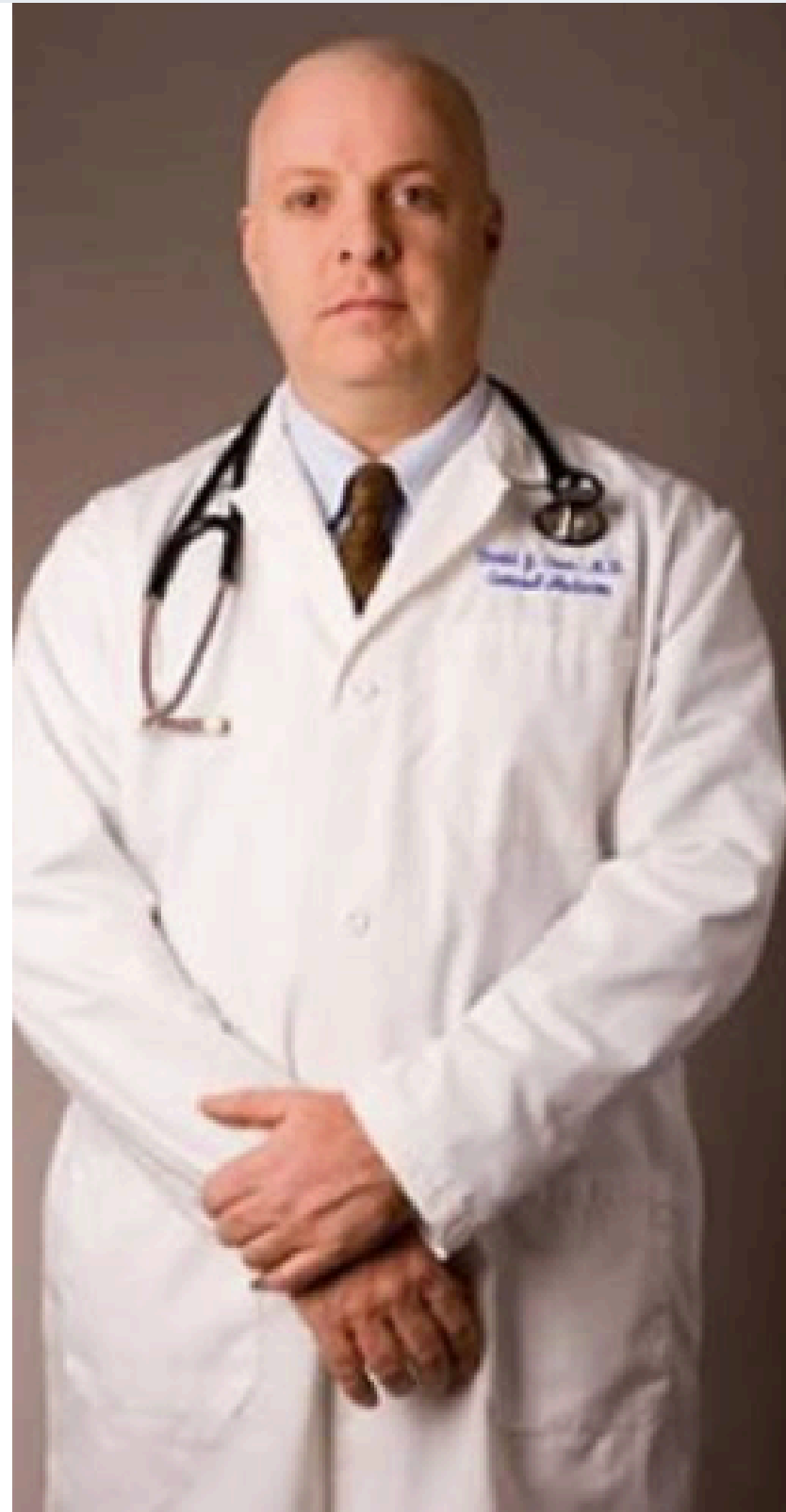

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Czy tworzymy przestrzenie, w których ludzie mogą być sobą?
- Czy tworzymy miejsca, w których można spróbować czy takie, w których trzeba od razu *'wypaść dobrze'*?

Żeby człowiek wrócić, musi mieć pewność, że nie zostanie zaszufiadkowany.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

f r s e
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

**Być może najważniejszą rolą edukacji dorosłych
nie jest uczenie,
ale tworzenie przestrzeni, w której człowiek chce się uczyć?**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

“Wciąż się ucze”

Michał Anioł (871.)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

frse
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Dziękuję za uwagę i zaangażowanie

Rozwój i nauka
trwa całe życie.

Uczymy się
- aby wiedzieć,
- aby żyć wspólnie,
- aby rozumieć i aby być.

Pozostańmy w kontakcie
n.woderska@gmail.com
www.epale.ec.europa.eu/pl

EPALE

Elektroniczna platforma
na rzecz uczenia się
dorosłych w Europie

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Wszyscy jesteśmy w rozwoju.

Nigdy nie nadejdzie w naszym życiu taki dzień, kiedy już wszystko będziemy umieć i ze wszystkim sobie radzić. Nie ma końca uczenie się. Dlatego nawet, jeśli nam się wydaje, że ktoś coś umie i radzi sobie ze sobą lepiej niż my, warto pamiętać, że ta osoba też jest w procesie rozwoju. I to nawet jeśli rzeczywiście jest coś, czego mu jeszcze nie umiemy, a ta osoba już tak.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

- BYŁOBY FAJNIE, GDYBYŚ...

- KOMU?

- CO „KOMU”?

- KOMU BYŁOBY FAJNIE?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji